

**ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT
ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ**

**AKREDİTASYON
SONUÇ VE ÖNERİ RAPORU**

2018

ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ EĞİTİM PROGRAMI SON DEĞERLENDİRME VE ÖNERİ RAPORU

1. Amaç ve hedefler

Fakültenin;

- Eğitim, araştırma ve hizmet alanındaki amaç ve hedeflerinin tanımlanmış ve bu hedefleri dikkate alan bir stratejik plan oluşturmuş olması,
 - Eğitim programı amaç ve hedeflerinin; mezun yeterlikleri ile Türkiye Yüksek Öğrenim Yeterlikler Çerçevesi dikkate alınarak, öğretim üyesi ve kısmen öğrenci katılımı sağlanarak, dış paydaşların katkısını sağlama uğraşı gösterilerek belirlenmiş olması,
 - Eğitim programının ulusal çekirdek eğitim programıyla uyum analizinin yapılmış ve farklı ortamlarda erişilebilir şekilde yayınlanmış olması,
- güçlü yönleridir.

Önümüzdeki dönemde fakültenin;

1. Eğitimin geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik amaç ve hedeflerini tanımlaması ve bununla uyumlu bir eylem planı oluşturmasını,
2. Misyon, vizyon, amaç ve hedeflerini düzenli aralıklarla gözden geçirmesi ve yenilenmesini;
3. Güncelleme çalışmalarında öncelikle iç paydaş öğrencilerin daha geniş katılımının, bunun yanında toplum örgütleri, meslek kuruluşları gibi dış paydaşların katılımını sağlanmasını

öneriyoruz.

2. Eğitim programı

Fakültenin, uyguladığı eğitim programının;

- Oluşturulması, değişiklik yapılması ve geliştirilmesi süreçlerini yürütmede özerk olması, program geliştirilirken ulusal çekirdek eğitim programında vurgulanmış sık görülen ve önemli hastalıkların yanında bölge sağlık istatistikleri temelinde belirlenmiş klinik durumların da dikkate alınması,
 - Eğitim modellerinin tanımlı ve program bileşenlerine uygun öğretim yöntemlerinin kullanılıyor olması, öğrenci merkezli öğrenmeyi desteklemeye yönelik çaba gösterilmesi, programda seçmeli ders ve bağımsız çalışma saatlerine de yer verilmesi,
 - Temel bileşenlerinin ve eğitim etkinliklerinin dağılımının program üzerinden kolaylıkla izlenebilmesi,
 - Güncelleme sürecinin kesintisiz sürdürülüyor olması,
 - Bilimsel yöntem ve ilkelere yer vermesi, topluma yönelik eğitim yönünde girişimler, davranış ve sosyal bilimler gibi alanlarda öğrenme fırsatları ile ekip çalışmasını destekleyecek uygulamalar içermesi,
- güçlü yönleri olarak değerlendirilmiştir.

Önümüzdeki dönemde;

1. Güncelleme sürecinin ileri aşamalarında eğitim modeli ve modele uygun eğitim yöntemlerinin kullanıldığıнын yeniden kontrol edilmesini,
2. Öğrenci merkezli eğitim uygulamalarını güçlendirmek adına öğrenenlerin öğrenme gereksinimini kendilerinin belirlemesine fırsat sağlayan eğitim ve değerlendirme yöntemlerinin bütün dönemlerde yaygınlaştırılmasını, bu bağlamda seçmeli ders uygulamalarının öğrencilerin ilgi alanlarına göre çeşitlendirilmesini ve bağımsız çalışma zamanı planlamasının öğrenme ihtiyacına cevap verecek şekilde bir müfredat bileşeni olarak tasarlanmasını,
3. Bölgenin özelliklerine bağlı olarak gözlenen sağlık konularına müfredatta daha güçlü ve görünür şekilde yer verilmesini,
4. Öğrencilerin toplumun sağlık sorunları ile erken dönemde karşılaşmasına olanak sağlayacak ASM ve TSM uygulamaları ile toplum içinde eğitim etkinliklerinin yanı sıra mezuniyet sonrası çalışma koşulları hakkında fikir ve deneyim kazandıracak olanaklara fakültenin ilk dönemlerinden itibaren program içinde yer verilmesini,
5. Disiplin temelli kurgulanmış klinik dönem eğitimlerinin yatay entegrasyonunu sağlamak için yöntem belirlenmesini ve farklı yöntemler kullanılarak müfredatın tamamının dikey entegrasyonunun güçlendirilmesi için gayret gösterilmesini,
6. Bilimsel yöntem ve KDT eğitimlerinin öğrenciye kazanımları hakkında açık geribildirim sağlayacak şekilde kurgulanmasını,
7. Ekip çalışması tutumu kazanmalarını destekleyecek fırsatların eğitim programı boyunca ve sistemli olarak yerleştirilmesini ve bu tutumun kazanılıp kazanılmadığını belirlemeye yönelik ölçmelerin planlanmasını
8. Mevcut eğitim programında yer almayan öğrencilerin meslekler arası bakış açısı kazanmasını sağlamaya yönelik meslekler arası öğrenme olanağı sağlayacak öğrenme aktivitelerinin planlanmasını ve eğitim programında bu tür etkinliklere yer verilmesini

öneriyoruz.

3. Öğrencilerin değerlendirilmesi

Fakültenin;

- Ölçme değerlendirme yöntemlerini belirlemesi, kolaylıkla ulaşılabilecek şekilde yayınlaması ve ilgililerin bilgi sahibi olması için gerekli düzenlemeler gerçekleştirmesi,

- Değişik öğrenme alanları için uygun nitelik ve çeşitlilikte (yazılı sınavlar, yapılandırılmış sözlü sınavlar, öğrenci karneleri, beceri sınavları, ...), güncel yöntemlerle sınav uygulamaları yürütmesi, sınavlarda entegre bilgiyi ölçmeye yönelik olduğu değerlendirilen olgu temelli soruların kullanımını teşvik edilmesi,

- Soru bankası bulunması ve sınavlarda kapsam geçerliğinin sağlanmasına yönelik (sınav istatistikleri, kapsam geçerliği için çoklu soru kullanımı, vb) çalışma yürütülmesi,

- Ölçmelerin öğrenmeyi desteklemesini sağlamak için yazılı sınavlarda sınav sonunda öğrenciler sorulara ve doğru cevaplara ulaşabilmesi, stajlarda sınav tartışması yapılması, klinik öncesi dönem için de sınav tartışma saatleri oluşturma çabaları,

güçlü yönleri olarak değerlendirilmiştir.

Önümüzdeki dönemde;

1. Sınav çeşitlerinin artırılmasını, formatif değerlendirmelerin kullanma olanaklarının gözden geçirilmesini ve mümkünse uygulamaya alınmasını,

2. Geçerlik çalışmalarının çeşitlendirilerek sürdürülmesini, öğrenmeye yardımcı olmayan ve değerlendirme çözünürlüğü düşük soruların elenmesi için çalışma yapılmasını, kısıtlı şekilde yürütüldüğü izlenen güvenilirlik belirleme çalışmalarının yaygınlaştırılmasını,
3. Klinik öncesi dönemde yürütülecek sınav tartışmalarına öğrenci katılımını artırıcı çözümler geliştirilmesini,
4. Öğrencilerin bireysel gelişimlerine yönelik geri bildirim vermek için yeni başlatılan uygulamasının varsa geliştirilmesi gerekli yönlerinin belirlenmesini ve iyileştirici önlemlerin uygulanmasını, öneriyoruz.

4. Öğrenciler

Fakültenin;

- Öğretim üyesi sayısına göre öğrenci sayısını belirlemiş ve üst kurullara iletmış olması,
 - Eğitim kurullarında öğrenci temsiliyetini sağlamak için gerekli düzenlemeleri yapmış olması ve katılımın sağlanması ile her öğrencinin bir sosyal sorumluluk projesine katılımını sağlayan bir düzenlemenin bulunması,
 - Öğrencilere sunulacak danışmanlık hizmeti için gerekli yasal düzenlemeyi sağlamış, görevlendirmeleri yaparak işlerliği sağlamış olması, çeşitli sosyal, sanatsal ve sportif olanaklar bulunması ve öğretim üyeleri ve öğrenciler arasında etkileşimi arttıran sosyal ve sportif etkinlikler düzenlemesi,
 - Burs gereksinimi olan öğrencileri saptayarak burs veren kuruluşlara bildirmesi ve kısmi zamanlı öğrenci istihdamı sağlaması,
 - Öğrencileriyle elektronik olanaklar, panolar, öğrenci temsilcileri ve yüz yüze görüşmeler yoluyla etkili ve düzenli iletişim sağlaması,
- güçlü yönleri olarak değerlendirilmiştir.

Önümüzdeki dönemde

1. Optimal öğrenci sayısının belirlenmesinde, eğitim programı, eğitimcilerin öngörülleri ve eğitsel kaynak ve olanakları göz önüne alan sistematik bir yaklaşım benimsenmesini,
2. Öğrenci temsilciliğinin özendirilmesini,
3. Öğrenci danışmanlık sistemi uygulamalarının izlenerek orta/uzun vadede etkinliğinin değerlendirilmesi için çalışma yürütülmesi ve kariyer planlamalarına katkıda bulunabilecek "kariyer günleri", "uzmanlarla buluşma" vb. etkinlikler planlanmasını,
4. Tıp fakültesi kampüsü içinde öğrenciler için psikolojik danışma birimi kurulmasının olanaklarının araştırılmasının yanı sıra kampüs içi sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanaklarının geliştirilmesi ve kampüsler arası ulaşımı kolaylaştırıcı çözümler, öğrenci topluluklarının gereksinimlerinin SKS tarafından desteklenmesi için etkin mekanizma geliştirilmesini,
5. Sosyal sorumluluk projelerine katılımında niteliğe yönelik standartlar ve değerlendirme ölçütleri geliştirilmesini

öneriyoruz.

5. Program değerlendirme

Fakültenin;

- Müfredat güncelleme çalışmaları üzerinden kurgulanmış bir program değerlendirme sistem bulunması, sistematik olarak geri bildirimlerin alınarak analizler yapılması ve değişiklik önerileri oluşturulması, sınav başarılarının dikkate alınması, veri toplamada kullanılan araçların geçerlik çalışmasının yapılmış olması,
 - Program değerlendirme çalışmalarının bağlam, girdi, süreç ve çıktıyı dikkate alan unsurlarının bulunması, sonuçlarının paylaşılması ve iyileştirme çalışmalarında kullanılması,
 - Dış değerlendirme olanaklarının kullanılma çabası
- güçlü yönleri olarak değerlendirilmiştir.

Önümüzdeki dönemde;

1. Program iyileştirme çalışmalarının tamamlanan parçaları için değerlendirme çalışmaları ve raporlamalarının yapılması ve örneğin, "Yıllık Program Değerlendirme Raporu" oluşturulmasını,
2. Program değerlendirme çalışmalarının ilk döngüsü tamamlandıktan sonra geçerlik ve güvenilirlik çalışması planlanmasını,
3. Program değerlendirme çalışmasının kuruma daha fazla yarar sağlaması maksadı ile, yürütülen çalışmalardan yeterli veri sağlandıktan sonra belirlenecek fakültenin özgün koşullarını gözeterek şekilde özelleştirilmesi ve programın *bütünü*nün değerlendirilmesine yönelik bir yaklaşım benimsenmesini,
4. Dış değerlendirme süreçlerinde üniversitenin genelinden ziyade fakültenin eğitim programının değerlendirilmesine yönelik dış değerlendirme olanaklarının araştırılmasını

öneriyoruz.

6. Öğretim elemanları

Fakültenin;

- Akademik kadroya yönelik stratejik planlamasının bulunması, atama ve yükseltmelerde belirlenmiş kriterleri gözetmesi,
 - Araştırma görevlileri ve öğretim elemanlarının eğitim dahil görev ve sorumluluklarını belirleyerek görev tanımlarını oluşturması ve duyurması; eğitim, araştırma ve hizmet performansına ait verileri derlemesi,
 - Eğitimcilerin büyük bölümünün üniversite genelinde uygulanan eğitici gelişim programlarına katılımını sağlamış olması ve bu tür etkinliklere katılımı idari yönden desteklemesi,
 - Öğretim elemanlarının sürekli mesleki gelişim programlarına katılımını desteklemesi ve belli teşviklerle katılımı özendirilmesi
- güçlü yönleridir.

Önümüzdeki dönemde;

1. Akademik kadro politikasını oluşturmada ve kadro gelişiminin mantığını açıklamada kullanılacak üzere akademik kadro iş yükü analizlerinin yapılması ve stratejik planlamanın bu çalışmalar temelinde yapılmasını,

2. Atama ve yükseltmelerde kullanılmak üzere fakültenin misyon ve vizyonunu yansıtan, eğitim öğretime katılımını özendirerek adayın akademik niteliklerini destekleyecek ek atama kriterleri geliştirilmesini,
3. Öğretim elemanlarının eğitim performans verilerinin toplanarak bireysel geri bildirim sağlanması için çalışma planlanmasını, eğitim faaliyetlerinin iyileştirilmesi ve iyi uygulamaların ödüllendirilmesi - özendirilmesi yönünde olanakların araştırılmasını,
4. Tıp Fakültesi bünyesinde gereksinim analizi yapan ve bu doğrultuda eğitici gelişim programlarını planlayan, uygulayan ve etkinliğini izleyen bir yapının oluşturulmasını, tıp programlarını destekleyecek, planlı, özelleştirilmiş (ölçme değerlendirme, klinik beceri eğitimi gibi) eğitici eğitimleri düzenlenmesini

öneriyoruz.

7. Eğitsel kaynak ve olanaklar

Fakültenin;

- Eğitimin sürdürülmesi için gerekli AD/BD yapılanmasına, gerekli ve yeterli altyapı unsurları ile eğitim modeli ve öğrenci sayısına uygun eğitim ortamlarına sahip olması, uygun mali kaynak planlamasının bulunması,
- Topluma dayalı eğitim yürütmek için gerekli eğitim protokollerinin bulunması ve eğitim ortamlarının bulunması,
- TEAD kuruluşu tamamlanmış, görevli öğretim üyelerinin bulunması ve söz konusu öğretim üyelerinin bütün etkinliklere aktif ve olumlu katkı sağlaması,
- Nitelikli klinik eğitimi sürdürmek için yatak, hasta sayısı ve hasta çeşitliliği dikkate alındığında yeterli kaynaklara sahip olması, stajyer ve intörn hekimlerin görev ve sorumluluklarının belirlenmesi ve duyurulması,
- Öğrencilerine araştırma eğitim fırsatları sunması,
- Ulusal ve uluslararası değişim programları için gerekli Bologna bilgi paketi, diploma eki, AKTS denkliği gibi teknik ve ofis gibi maddi altyapıya sahip olması, uluslararası işbirliği için protokollerinin bulunması güçlü yönlerdir.

Önümüzdeki dönemde;

1. Alan olarak küçük laboratuvarların büyütme olanaklarının araştırılması ve kaza güvenlik donanımlarının tamamlanmasını,
2. SUAM içinde dersliklerin sayısının artırılmasını, kliniklerde stajyer ve intörn odası ayrılmasını,
3. Bölgenin özellik avantajlarını da kullanacak şekilde topluma dayalı eğitim verilebilecek kaynak çeşitliliğinin artırılmasına yönelik planlama yapılmasını,
4. Ayaktan bakım birimleri ile birinci ve ikinci basamakta öğrenme fırsatlarını zenginleştirmek için mevcut olanakların programın değişik evrelerinde yer alacak şekilde daha yaygın ve bütün öğrencilere eşit fırsat sağlayacak biçimde kullanma yollarını araştırılmasını,
5. Tıbbi Araştırma Topluluğunun etkinliklerini artırıcı önlemler alınmasını, araştırmaya katılma olanaklarının istekli bütün öğrencileri kapsayacak şekilde sunulmasını, öğrencilere kongre katılım desteğinin artırılmasını,

-
6. Değişim programları için anlaşmalı üniversite sayısının artırılmasını, öğrenciler arasında tanıtım etkinliklerinin güçlendirilmesini, ulusal değişim programları ile ilgili politika geliştirilmesini ve bununla ilgili planlama yapılmasını

öneriyoruz.

8. Yönetim ve yürütme

Fakültenin; yönetim yapısı ve örgütlenme şemasının net olarak tanımlanmış olması, mezuniyet öncesi eğitim programına uygun, işleyiş ve görev tanımları belirlenmiş ve etkin olarak çalışan kurul ve komitelerin oluşturulmuş olması, eğitimle ilgili karar ve süreçlerin basılı ve elektronik ortamda kayıt altına alınması ve ulaşılabilir olması, eğitime destek sağlayan nitelikli insan gücünün bulunması, Tıp Fakültesinin deneyimli, nitelikli, motive ve lider özelliklerine sahip yönetici kadrosu, Kurum kültürünün gelişmiş olması ve öğretim üyeleri arasında yapıcı ve olumlu işbirliği güçlü yönlerdir.

Önümüzdeki dönemde; Resmi kurumlar ve sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri gibi dış paydaşlarla etkileşimin artırılmasını öneriyoruz.

9. Sürekli yenilenme ve gelişim

Fakültede izlenen eğitim programının sürekli güncel tutulması ve geliştirmesi yönünde tüm kuruma yayılmış güçlü istek, performans baskısına karşın eğitime odaklanmış, nitelikli eğitimi sürdürme yönünde yüksek motivasyon ve arzu kurumun güçlü yönleridir.

Önümüzdeki dönemde gelişim sürecinin aksamadan yürütülebilmesi için gerekli dokümantasyonun sağlanmasını, yürütülen çalışmaların süreç ve sonuç takiplerini yapılmasını, öğrenme zenginliğini artırmak için farklı basamak ve nitelikteki sağlık kurumlarında ve ortamlarda eğitim fırsatlarının araştırılmasını öneriyoruz.

GENEL ÖNERİLER

Aşağıda bulunan genel öneriler bugüne kadar akreditasyon için başvuran fakültelerin Öz Değerlendirme Raporu (ÖDR) değerlendirmeleri ile Kurum Ziyareti Raporlarındaki ortak kümelerden yola çıkarak hazırlanmış olup; 1.1.2018 tarihi itibarıyla akredite olan kurumlara özel önerilerle birlikte paylaşılması uygun görülmüştür.

1. Fakültelerimizin amaç ve hedeflerini büyük oranda yetkinlik/yeterlikler olarak tanımladıkları görülmektedir. İç paydaş olarak öğretim üyelerinin katkısının alındığı ancak öğrenci katkısının sınırlı olduğu görülmektedir. Dış paydaşların sürece katılımı anlamında fakültelerden talepler gitmiş olmakla beraber yeterli dış paydaş katkısı alabilen fakülte sayısı sınırlıdır.

Kurumsal ve eğitim programı, amaç ve hedefleri belirlenirken tıp fakültesinin sosyal yükümlülükleri göz önünde bulundurması ve özellikle öğrenciler ile dış paydaşların katılımını sağlayacak yöntemlerin geliştirilmesi ve programa uyarlanması önerilir.

2. Fakültelerimiz Ulusal Çekirdek Eğitim Programı'na (UÇEP) uyum konusunda takdir edilmesi gereken bir çaba göstermektedirler. Bununla birlikte çoğu analizde sadece UÇEP'te yer alan başvuru nedenleri ve hastalık listelerinin ders programında konu olarak yer alıp almadığını gösterilmektedir.

Eğitim programının hedefleri, öğretim ve ölçme-değerlendirme yöntemlerinin UÇEP'le uyumunu analiz edecek düzeyde farklı yöntemlerle toplanmış verilerin bir arada kullanıldığı ve yorumlandığı çalışmaların yapılarak uyum durumun gösterilmesi önerilmektedir.

3. Entegrasyon stratejisi tüm fakültelerimizin eğitim programlarının ilk üç yılında (klinik öncesi döneminde) "sistem temelli model" üzerinden hayata geçirilmiştir. Dikey entegrasyonu sağlamaya yönelik farklı uygulamaların da daha görünür hale geldiği saptanmıştır. Öte yandan benzer bir entegrasyonun klinik dönemde sağlanabildiği programlar sınırlıdır.

Bütüncül bir yaklaşımla tüm programın, klinik dönemin kendi içinde ve ilk üç yıl ile entegrasyonun sağlanmasına yönelik çalışmalara hız verilmesi önerilir.

4. Fakültelerimizin eğitim programlarında yenilikçi eğitim öğretim yöntemlerine ve öğrenen merkezli uygulamalara daha fazla yer verilmeye başlanmış olması, seçmeli derslerin çeşitliliğinin artması ve programda yer verilen bağımsız çalışma saatleri ile birlikte eğitim programının ana unsurlarından sayılmaya başlanması çok olumlu bir gelişmedir. Öte yandan fakültelerimizdeki temel öğretim etkinliği eğitici merkezli, ağırlıklı olarak amfi dersi olarak gerçekleştirilmektedir.

Eğitim programının her döneminde küçük gruplarda öğrenen merkezli etkinliklere, seçmelilere ve bağımsız çalışma saatlerine çok daha fazla yer verilmesini sağlayacak düzenlemelerin planlanması ve hayata geçirilmesi önerilir.

5. Fakültelerimizde eğitim teknolojisinin kullanımı ve programlarla entegrasyonuna başlanmış görünmektedir. Eğitim programının sistematik yürütülmesine yardımcı olan yazılımlardan, teknolojinin daha fazla kullanıldığı öğrenme etkinliklerine uzanan deneyimler üretilmektedir.

Eğitim öğretim süreçlerinde öğrencilerin teknolojiyi kullanımları ile ilgili beklenti ve gereksinimleri ile eğitim programlarımızın özellikleri göz önünde bulunduran “tıp eğitimine eğitim teknolojileri ve yenilikçi uygulamaların akılcı ve maliyet etkin bir şekilde entegrasyonu”nun sağlanması önerilir.

6. Eğitim programlarında, ölçme değerlendirme etkinliklerinde, özellikle de klinik öncesi dönemde yöntem çeşitliğine belirli oranda ulaşılmış görünmektedir. Bununla birlikte klinik dönemde halen geleneksel sözlülerin ağırlıklı olduğu uygulamalarla değerlendirme yapıldığı izlenmektedir.

Ölçme değerlendirme uygulamalarının genel bir program olarak ele alınması, özellikle klinik döneminde çoklu yöntem kullanımını içerecek ve fakülte mezuniyet hedeflerini ölçülebilir şekilde sistematik olarak yapılandırılması önerilir.

7. Fakülte dekanlıklarımız tarafından her yıl yeni alınacak öğrenci sayısı ile ilgili bir değerlendirme yapılarak rektörlüklere iletildiği bildirilmektedir. Ancak devlet tıp fakültelerinde ÖSYM sınav kılavuzunda belirtilen rakamın hala önerilen rakam olmadığı ifade edilmektedir.

Yeni öğrenci kontenjanının belirlenmesi konusunun en az eğitim programının hedefleri, yapısı, özellikleri, kurumsal insan gücü ve altyapısı gibi bileşenlerin dahil edildiği sistematik bir analizle yapılması ve fakültelerin bu veriyi kaynak planlama ve yaratma süreçlerinde kullanması önerilir.

8. Tıp fakültelerinde sağlık bakım hizmeti vermenin halen, öğretim üyelerimizin görev alanlarında eğitim ve araştırmanın önünde olduğu izlenebilmektedir. Ek ödeme, atama yükseltme kriterleri, akademik teşvik gibi mekanizmalar eğitim- öğretim görevlerini desteklemede sınırlıdır.

Fakültelerimizde eğitim-öğretim hizmet alanına daha çok zaman ayırmayı ve nitelikli çalışmalarını teşvik edecek, destekleyecek mekanizmaların kurulması ve mevcut uygulamaların bu yönde geliştirilmesi önerilir.

9. Fakültelerimizde program değerlendirme, öz değerlendirme, sürekli yenilenme ve gelişim kültüründe çok önemli bir ilerleme yaşandığı göze çarpmaktadır.

Sürekli yenilenme ve gelişimin kalıcı kurul ve komiteler üzerinden fakültenin sosyal yükümlülük alanlarının tümünü kapsayan şekilde sistematik hale getirilmesi önerilir.